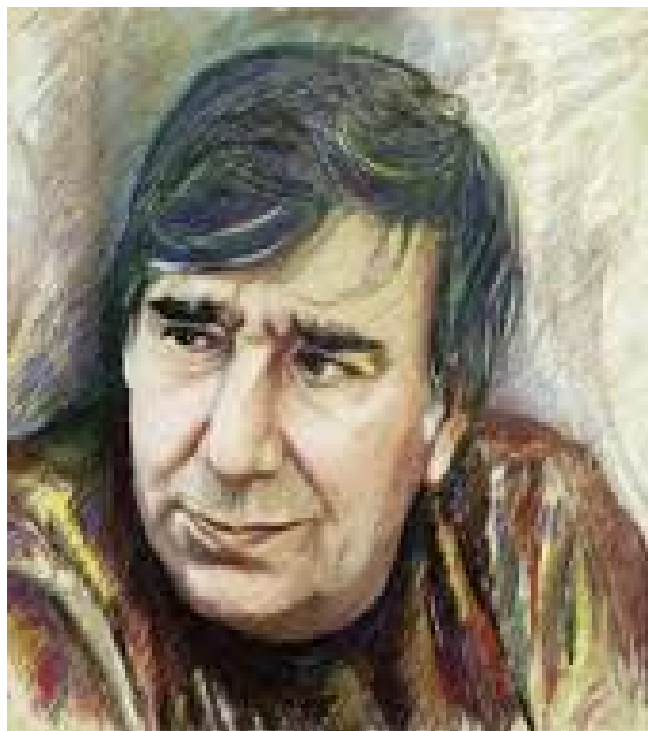

“Fəlsəfi düşüncələr şairi”

Ramiz Rövşən - 70

Tövsiyə ədəbiyyatı

Sumqayıt – 2016

KBT 91.9

Tərtibçilər: Nazxanım Cəfərova
Mətanət Əliyeva

Buraxılışa məsul və redaktoru : Yeganə Əhmədova

Redaktorlar: Pərvanə Qasımova
Nailə Əsgərova

“Fəlsəfi düşüncələr şairi” : tövsiyə ədəbiyyatı / tərt. ed. N.Cəfərova, M. Əliyeva; buraxılışa məs. və red. Y. Əhmədova; red. P. Qasımova, N. Əsgərova.
Sumqayıt şəhər Mərkəzi kitabxanası. - Sumqayıt, 2016 - 42 s.

Ramiz Rövşənin həyat və yaradıcılığını geniş oxucu kütləsinə çatdırmaq məqsədi ilə S. Vurğun adına Mərkəzi kitabxananın əməkdaşları “Fəlsəfi düşüncələr şairi” adlı tövsiyə ədəbiyyatı hazırlamışdır.

Azərbaycan və rus dillərində tərtib olunmuş tövsiyə ədəbiyyatında Ramiz Rövşənin həyatı, yaradıcılığı haqqında 1970-2015-ci illərdə dərc edilmiş məqalələr, həyat və fəaliyyətinin əsas tarixləri, görkəmli şəxsiyyətlərin onun haqqında söylədiyi fikirlər öz əksini tapmışdır.

Mündəricat

I. TƏRTİBÇİDƏN	3
II. "FƏLSƏFİ DÜŞÜNCƏLƏR ŞAIRİ"	4
RAMİZ RÖVŞƏNİN HƏYATI	4
III. YARADICILIĞI HAQQINDA	5
IV. RAMİZ RÖVŞƏNİN HƏYAT VƏ YARADICILIGININ	
ƏSAS TARİXLƏRİ	10
V. GÖRKƏMLİ ŞƏXSİYYƏTLƏR RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA	13
VI. ƏSƏRLƏRİ	15
6. 1. KİTABLAR	15
6. 2. MƏCMUƏLƏRDƏ ÇAP OLUNMUŞ ƏSƏRLƏRİ	15
6. 3. DÖVRİ MƏTBUATDA ÇAP OLUNMUŞ ƏSƏRLƏRİ	16
VII. RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA	21
7.1. KİTABLARDA	21
7. 2. DÖVRİ MƏTBUATDA	22
VIII. RAMİZ RÖVŞƏNƏ HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏR	28
8. 1. KİTABLARDA	28
8. 2. DÖVRİ MƏTBUATDA	28
IX. ОТ СОСТАВИТЕЛЯ	30
X. «ПОЭТ С ФИЛОСОФСКИМ МЫШЛЕНИЕМ»	31
ЖИЗНЬ И ТВОРЧЕСТВО РАМИЗА РОВШАНА	31
XI. ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ТВОРЧЕСТВА РАМИЗА РОВШАНА	32
XII.ПРОИЗВЕДЕНИЕ РАМИЗА РОВШАНА ИЗДАНИЕ В	
СБОРНИКАХ	35
XIII. KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR	36
13. 1. RAMİZ RÖVŞƏNİN ƏSƏRLƏRİNİN ƏLİFBA GÖSTƏRİCİSİ	36
13. 2. RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA ƏSƏR YAZAN MÜƏLLİFLƏRİN	
ƏLİFBA GÖSTƏRİCİSİ	38
13. 3. RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA YAZILAN ƏSƏRLƏRİN ƏLİFBA	
GÖSTƏRİCİSİ	39
13. 4. RAMİZ RÖVŞƏNƏ HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏRİN	
MÜƏLLİFLƏRİNİN ƏLİFBA GÖSTƏRİCİSİ	41
13. 5. RAMİZ RÖVŞƏNƏ HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏRİN	
ƏLİFBA GÖSTƏRİCİSİ	42
XIV. ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЕ УКАЗАТЕЛИ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ	42
14 . 1. АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ПРОИЗВЕДЕНИЙ	
РАМИЗ РОВШАНА	42

I

Tərtibçidən

Bu il şair, kinodramaturq Ramiz Rövşənin anadan olmasının 70 ili tamam olur.

Sumqayıt şəhər S. Vurğun adına Mərkəzi Kitabxana şairin yubileyi münasibətilə "Fəlsəfi düşüncələr şairi" adlı tövsiyə ədəbiyyatı tərtib etmişdir.

Şairin irsini geniş oxucu kütləsinə çatdırmaq məqsədi ilə tərtib edilmiş tövsiyyə ədəbiyyatı 1970-ci ildən 2016-cı ilədək olan dövrü əhatə edir.

Azərbaycan və rus dillərində tərtib olunmuş bu tövsiyə ədəbiyyatında Ramiz Rövşən haqqında dərc edilmiş məqalələr öz əksini tapmışdır. Hər bölmədə materiallar xronoloji qaydada, daxildə isə əlifba sırası ilə qruplaşdırılmışdır.

Tövsiyə ədəbiyyatına Ramiz Rövşənin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri, görkəmli şəxsiyyətlərin onun haqqında fikirləri, həmçinin şairin dövrü mətbuatda çap olunmuş şeirləri, verdiyi müsahibələri, haqqında kitablarda və dövrü mətbuatda çap olunan məqalələri daxil edilmişdir.

Tövsiyə ədəbiyyatdan istifadəni asanlaşdırmaq məqsədi ilə sonda şairin əsərlərinin, onun haqqında yazılmış məqalələrin əlifba göstəricisi tərtib edilmişdir.

Tövsiyə ədəbiyyatı müəllimlər, kitabxanaçılar, tələbələr və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

II

“Fəlsəfi düşüncələr şairi”

Ramiz Rövşenin həyatı

Ramiz Rövşenin yaradıcılığında bir dramatik bütövlük var – bütün hadisələr, bütün talelər bir-birinə bağlıdır. Ramizin yaradıcılığı bir həyat dramıdır. Onu bir dram şəklində işləmək, nəhəng bir ssenariyə çevirmək olar – mükəmməl, dramatik süjetli bir ssenariyə.

Tofiq Hacıyev

Ramiz Məmmədəli oğlu Əliyev (Ramiz Rövşən) 1946-cı il dekabr ayının 15-də Bakının Əmircan kəndində anadan olmuşdur. Orta təhsilini Suraxanı rayonundakı 208 sayılı şəhər orta məktəbində almışdır. 1964-1969-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində təhsil almış, 1976-1978-ci illərdə Moskvada Ali Ssenari kurslarını bitirmişdir.

1979-1987-ci illərdə “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında ssenari üzrə redkollegiyanın üzvü olmuşdur. Hazırda orada baş redaktor vəzifəsində çalışır. Ədəbi fəaliyyətə 70-ci illərdən başlamışdır. Onun şeirləri, hekayələri və povestləri “Azərbaycan”, “Ulduz”, “Qobustan” jurnallarında və qəzetlərdə müntəzəm dərc edilmişdir.

“Bir yağışlı nəğmə” (1970), “Göy üzü daş saxlamaz” (1985), “Kəpənək qanadları”(1999), “Gedək biz olmayan yerə”(2006), “Sevgi məktubları” (2009) adlı kitabların müəllifidir. C. Zıranın, V. Mayakovskinin, A. Blokun, M. Svetayevanın poeziyasından seçmələri doğma dilimizə tərcümə etmişdir.

Ramiz Rövşən “Bağışla”, “Bu qatarın dalınca baxma”, “Novruz gəlir, yaz gəlir”, “Ayrılıq”, “Yalquzaq” adlı mahnıların mətnlərinin müəllifidir. “Özgə vaxt” (1996), “Məkanın melodiyası” (2004), “Qala” (2008) və bir çox başqa tammetrajlı

bədii filimlərin, “Şəhidlərdən, şəhidlərə” (1990) qısametrajlı sənədli filmin ssenari müəllifi, “Xüsusi vəziyyət” (1986), “Kişi sözü” (1987), “Araqarışdıran” (1987), “Gecə qatarında” (1990), “Kamança” və sairə tam metrajlı bədii filmlərində mahnı mətnlərinin müəllifidir.

Şairin şeir və hekayələri keçmiş SSRİ-nin bir çox dillərinə tərcümə edilmiş, ABŞ-da, Almaniya, Fransada, Polşada, Bolqarıstanda, Türkiyədə, İranda çap olunmuşdur. Ramiz Rövşən 1981-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar birliyi idarə heyətinin və Azərbaycan Mətbuat Şurasının üzvüdür.

III

Yaradıcılığı

Ədəbiyyatın elə sütunları var ki, o sütunlarsız ədəbiyyat ayaqda dura bilməz. Ramiz Rövşən də bu gün Azərbaycan ədəbiyyatının şah sütunlarından biridir. Ramiz Rövşən şeirləri çiyinini müasir poeziyamızın ağırlığına elə dayayıb ki, o sütun illər keçsə belə uçası deyil. Hamının bildiyi və tanıdığı Ramiz Rövşən poeziyasının Eyfeli olan bir şeirlə sözə başlamaq, şairin yaradıcılığından söhbət açmaq yerinə düşər. O şeirlə ki, bu qülləyə yalnız sevnələr, həsrət çəkənlər, hicran oduna yananlar çıxıb bilir:

Yenə bu şəhərdə üz-üzə gəldik
Neyləyək, ayrıca şəhərimiz yox.
Bəlkə də, biz xoşbəxt ola bilərdik.
Bəlkə də xoşbəxtik, xəbərimiz yox...

Xoşbəxt olub olmadıqlarından xəbərsiz insanlar bir həqiqəti dəqiq biləcəklər ki, bu fani dünyada əsil sevgi ayrılıq əzabının verdiyi sevgidir.

Şairin “Köhnə məktublar” şeiri də oxucuların dilindən düşməyən, haqqında ən çox yazılan şeirlərdəndir.

Ancaq köhnə kitabların içindən

Hərdən-hərdən köhnə məktublar düşər.

Əyilərsən, götürərsən gizlicə,
Boylanarsan arvad-uşaq görməsin.
Çəkilsən otağın bir küncünə,
Gizli-gizli oxuyarsan hər sözü

Külqabıdan tüstü qalxar hələ də,
O məktubun külü hələ işarar.
Maddım-maddım durub baxar arvadın,
O tüstüdən bir çüt gözü yaşarar

Burada şair bir-birindən xəbərsiz iki insanın içindəki acını təsvir edir, uzaqdan boylan gənclik illərinin həsrətinin, ülvi sevgisinin hopduğu məktub yanarkən özlərinin də yandığını düşünür. Elə bu məktubun misralarında ömürlərini söz-söz, hərf-hərf yandırdıqlarını və bu yanğının insan içini əridərək gözlərindən töküldüyünü vurğulayır:

Bu nə yanıq yoxuşudur, ilahi,
Elə bil ki, adam yanıb indicə...

Ramiz Rövşən qədər böyük haqqa tapınan, bütün yaradıcılığı boyunca Allahla söhbət edən, dərini Allaha deyən, Allahdan imdad diləyən başqa birisi yoxdur:

İlahi küssəm də, səninem yenə,
Gözün axıracan üstümdə olsun.
...İlahi gəlirəm eşit səsimi,
Kimsəyə ümid yox, sən ovut məni

Və yaxud

Yenə də lənət şeytana,
Yenə də Allaha şükür!

Şairin nəsr parçalarından və nəğmələrdən ibarət "Qapı" adlı silsiləsi fəlsəfi tutumuna görə zəngindir. Əsərdə müharibə

dövründə gözü yolda qalan analar, gəlinlər, qızlar elə bir poetik dillə göstərilir ki, müəllifin məzmununa yanaşmasının özü oxucuda heyrət oyadır:

O ilin otları uzun
Dörd il idi biçən yoxdu
Uzanmışdı boyları...

Burada kişisiz qalan yurd yerləri, otlaqlar bədii bir dildə verilib.

Əsərdə həmçinin Şaxanım nənənin döyüşdən geri döən, lakin iki ayağını da müharibədə qoymuş oğlunun təsvirinə nəzər salaq:

...Şaxanım nənənin oğlu
Davadan qayıdanda
Ha uzatdı əlini
Qapının cəftəsinə
əli çatmadı, çatmadı.
Ancaq qapı elə həmin qapıydı,
Qapı bir damcı da boy atmamışdı...

Müəllif dərddən danışır, dərddin adını çəkmir, ağrıdan danışır, ağrının adını çəkmir, fiziki şikəstlikdən danışır, demir ki, adam ayaqlarını müharibədə qoymuşdu...

Ramiz Rövşən fəlsəfi şeirlər ustasıdır. Onun yaradıcılığı fəlsəfi fikirlərlə zəngindir və bu fikirlər aforizmə çevrilərək dillər əzbəri olmuşdur.

Bu dünyada az yaşayan
az ölür mənim balam.
Bu dünyada çox yaşayan
çox ölür...

Onsuz da böyüyüb qoyun olacaq
Elə quzu vaxtı ölsə yaxşıdır

Allah var, ama çox yuxardadı
Ya da biz çox aşağıda

Daha balta kəsməz aqlım kəsəni,
Dünyanın dadını bilirəm daha
Bu qoca dünyada hər nəfəsimi
Ağacdən meyvətək dərirəm daha

“Canavar ovu” poemasında şair azadlığın tənhalığından
söz açır:

Sürü-sürü canavarlar,
Dolaşır dərəni-dağı.
Onun da qisməti budur
Azadlığın tənhalığı
...Darıxma təklik əlindən
Ulama ulu yalquzaq!
Özü öz azadlığının
Əsiri, qulu yalquzaq!

Bu şeir parçasından aydın olur ki, Azadlıq mücərrəd
məfhumdur. Həqiqi azadlıq yoxdur. Ən azad canlı
yalquzaqdırsa, o da öz tənhalığının əsiridir.

Şair Vətəni “Vətənim, Vətənim hey” kimi sevmir. O,
Vətəni ali sevir, ulu sevir, əbədi sevir. Onun sevgisi o dərəcə
müqəddəsdır ki, Vətənə uzanan əllərdən, Vətənə edilən
haqsızlıqlardan söz açır. Axı Vətən bağdan, daşdan, ağacdən,
çöllərdən ibarət deyil. Vətən ilk növbədə onun insanların
ibarətdir. Ramiz Rövşən Vətəni sevır, amma ağrıya-ağrıya sevır
və Vətən üçün canını qurban verməyə hazır olduğunu bildirir:

Bir qəbir altında
Torpaq kimi ölmək.
...Bir lal dodağında
Bir söz kimi ölmək.

...Öldükcə dirilmək,
sonra yenə ölmək...

Ramiz Rövşən yazdığı onlarca şeirlərin tək bircəsini
yazmış olsaydı belə, yenə də şair kimi ədəbiyyat tariximizə daxil
olacaqdı.

Onun hər bir şeri, sənətkarlıq, fikir dərinliyi, rəvanlıq
cəhətdən dilimizin, gözəlliyini, incəliyini bir daha sübut edən
parlaq bir nümunədir. O, poeziyamızda
yeni iz, yeni cığır açmış, yeni bir üsluba öz möhürünü vurmuş
əvəzedilməz, təkrarsız şairdir.

Ramiz Rövşən şairdir, filosofdur, düşüncə sahibidir. Nə
qədər ki, insanlıq var, ədəbiyyat var Ramiz Rövşən poeziyası
da yaşayacaq.

**IV
RAMİZ RÖVŞƏNİN HƏYAT VƏ YARADICILĞININ
ƏSAS TARİXLƏRİ**

1946-15 dekabr	Ramiz Məmmədəli oğlu Əliyev Bakının Əmircan kəndində anadan olub.
1964-1969	Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirib.
1970	“Bir yağışlı nəğmə” adlı şeirlər kitabı nəşr edilmişdir.
1971	Cəfər Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında, “Mozalan” satirik kinojurnal studiyasında redaktor işləmişdir.
1973-1974	“Bulud niyə ağlayır”, “Pıspısa xanım və siçan bəy” tammetrajlı bədii filmlərində mahnı mətnlərinin müəllifidir.
1974-1975	Kinostudiyanın ssenari emalatxanasında ssenarist işləmişdir.
1976-1978	Moskvada Ali Ssenari kurslarını bitirib.
1979-1987	Ssenari redaksiya heyətinin üzvü olmuşdur.
1981	Azərbaycan Yazıçılar Birliyi idarə heyətinin və Azərbaycan Mətbuat Şurasının üzvü seçilmişdir.
1981	Şair “Babamızın babasının babası” tammetrajlı bədii filmin müəllifi olmuşdur.

1982-1983	“Əzablı yollar” və “Evlənmək istəyirəm” tammetrajlı bədii filmlərində mahnı mətnlərinin müəllifi olmuşdur.
1985	Ramiz Rövşən haqqında “Üç çinar yarpağı” adlı televiziya verilişi lentə alınmışdır.
1986-1987	“Şəhərli biçinçilər” və “Süd dişinin ağrısı” tammetrajlı bədii filmin müəllifi olmuşdur.
1987	“Göy üzü daş saxlamaz” adlı şeirlər kitabı nəşr edilmişdir.
1987	Şair haqqında “Burax gedim, ay işığı” adlı televiziya verilişi lentə alınmışdır.
1987-1992	“Azərbaycanfilm” kinostudiyasının baş redaktoru olmuşdur.
1992	Azərbaycan Tərcümə Mərkəzində çalışmış, S. Yesenin “Qara adam” poemasını və şeirlərini, A.Blokun şeirlərini, V. Mayakovskinin “Şalvarlı bulud” poemasından parça və başqa əsərləri tərcümə etmişdir.
1993	Ramiz Rövşən haqqında “Ağrı” adlı televiziya verilişi lentə alınmışdır.
1999	“Kəpənək qanadları” adlı kitabı çap edilmişdir.
2001-2002	“Etimad telefonu” və “Hacı Qara” tammetrajlı bədii filimlərində mahnı

mətnlərinin müəllifi olmuşdur.

- 2006** “Çıraq” nəşriyyatı şairin “Gedək biz olmayan yerə” adlı şeirlər kitabı nəşr olunmuşdur.
- 2008** Şairin Türkiyədə “Nefes-kitablar kitabı: şair-nesr-esse” adlı kitabı işıq üzü görmüşdür.
- 2009** İranda “Yağışlı nəğmə” şeirlər kitabı çap edilmişdir.
- 2009** “Mütərcim” nəşriyyatı şairin “Sevgi məktubları kimi” şeirlər kitabını oxuculara təqdim etmişdir.
- 2014** Ramiz Rövşənə “Türk dünyası elm, mədəniyyət və sənət mükafatı” verilmişdir.

V

GÖRKƏMLİ ŞƏXSİYYƏTLƏR RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA

Ramiz Rövşən eyni problemə və mövzuya tamamilə əks mövqedən salınmış işıqda baxır və bu işıqda artıq “boy itimi” yox, “boy artımı” praktik detala çevrilir.

Yaşar Qarayev

Bu gün ədəbiyyatımızda Ramiz Rövşən var, onun hamı tərəfindən oxunduqca oxunan, öz canlı ifasında dinləndikcə dinlənən yaradıcılığı var, öz üslubu, özünün olan dili var. Nə yaxşı ki, ədəbiyyatımızın bu gerçəkliyi var...

Tofiq Hacıyev

Ramiz Rövşən ilk şeirləri, birinci kitabı ilə ədəbiyyatımızda orijinal bir səs ucaldığını xəbər verdi... Ramizin poetik uğurları, onun yaradıcılığında tez-tez rast gəlinən açılmalar, tapıntılar, gözlənilməzliliklərlə zəngindir.

Rəsul Rza

Ramiz dilimizin bütün imkanlarından sərraf kimi yararlanmağı bacaran nadir sənətkarlardandır.

Anar

Şerti olaraq poeziyanı iki yerə ayırmaq mümkündür: qapının kandarına qədər gəlib çıxan – dünyanın çölündən danışan poeziya və qapını açıb keçən – dünyanın içindən danışan poeziya. Ramiz Rövşənin şeirləri dünyanın içindən, insanın təfəkkür dramından, anlamaq faciəsindən danışan poetik nümunədir.

Arif Məmmədov

Ramiz Rövşən poetikası hissdən daha çox əqli poetikadır. Bu poetikanın aparıcı qüvvəsi – mütəhərrik fikrin sərgüzəştidir.

Aydın Məmmədov

Ramiz Rövşənin yazılarında diqqəti cəlb eləyən xalq kədərinin ifadəsidir, milli gerçəkliyi, milli psixologiyanı duymaq, elin qayğılarını dərindən yaşamaq bacarığıdır.

Akif Hüseynov

Ramiz Rövşən bir çox mənalarda bizim cəmiyyətin, həm də ədəbi-mədəni mühitin bir çox anlamlarında güvənc yeri, onun dayaqlarından biridir. Ramiz Rövşən Azərbaycan mədəniyyətini təqdim etmək mənasında böyük dünyaya çıxarılması tək-tük sənətkarlarımızdandır.

Cavanşir Yusifli

Mən Ramizin özü ilə yox, sözləri ilə hər gün dəfələrlə görüşürəm. Elə anlarda görüşürəm ki, o anların sahibi də sözlərdir. Onun duyduqlarının, tapdıqlarının təsiri ilə dünyanı rəng-rəng görürəm.

K. Vəliyev

VI ƏSƏRLƏRİ

6. 1. KİTABLAR

1. **Bir yağışlı nəğmə** : Şeirələr / Ramiz Rövşən // – Bakı : Gənclik, 1970. – 60 s.
2. **Gedək biz olmayan yerə**: Şeirələr və poema / Ramiz Rövşən // - Bakı : Çıraq, 2006. – 184 s.
3. **Göy üzü daş saxlamaz** : Şeirələr və poema / Ramiz Rövşən // - Bakı : Yazıçı, 1987. – 158 s.
4. **Rövşən, R.** Göy üzü daş saxlamaz : Şeirələr . – Bakı : 1988.
Res.: Məcidov R. “Nə yaxşı, tapdım özümü”. Ulduz, 1988. - № 10. – S.70-73.
5. **Rövşən, R.** Göy üzü daş saxlamaz. – Bakı : Yazıçı, 1987.
Res.: M. Araz. Göy üzündə daş nə gəzir. Ədəbiyyat və incəsənət. – 1987. – 14 avqust. – S. 6.

6.2. MƏCMUƏLƏRDƏ ÇAP OLUNMUŞ ƏSƏRLƏRİ

6. **Bayatılı qoşma** : Şeir / Ramiz Rövşən // Bayatı, qoşma, təcnis. – Bakı : Yazıçı, 1988. – S. 449-450.
7. **“Belə bir filmi yalnız özündən arxayın olan xalq çəkə bilər”** : Aktyor və rejissor Şahmar Ələkbərovun çəkdiyi “Sahilsiz gecə” filmi haqqında / Ramiz Rövşən // Qaraqızı U. Azərbaycan filmlərinin yaranma tarixindən. 1 kitab. – Bakı : 2006. – S. 538-541.

8. **Bətnində körpəmi gəzdiren qadın** ; Ağlama, Bənövşə nənə; Bizi : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Ana! Ana! Ana! : Şeirlər toplusu. – Bakı : Nurlan, 2006. – S. 380-382.
9. **Çərpələng uçuran bir uşaq kimi** ; Lal ; Çarmıxdakı İsa : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Poeziya günü. Çağdaş Azərbaycan şeirləri. 1. – Bakı : Uni Print, 2008. – S. 248-253.
10. **Daha** ; Bizi ; Anam ; Dünya mənə tanış gəlir : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Bayatı, qoşma, tənqid. – Bakı : Yazıçı, 1988. – S. 164-166.
11. **Daha** ; Bizi ; Dünya mənə tanış gəlir : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Türkün 101 şairi. – Bakı : Yazıçı, 1993. – S. 234-235.
12. **Həsret** ; Qarabağ gözəli : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Vətənə nəğmə çələngi. – Bakı : “Qoliat” Nəşriyyat evi, 2011. – S. 340-347.
13. **Hirs** ; Daş çatmadı bu divara ; Qoy heç kəs bilməsin... ; Sevgi məktubu kimi : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Poeziya günü. Çağdaş Azərbaycan şairlərinin şeirləri. - 3. – Bakı : Poeziya günü şeirlər evi. – 2010. – S. 221-226.
14. **Yıxılıram** ; Göy üzü daş saxlamaz ; İlan balası ; Dərdimi danışdım suya ; Ağrı : Şeirlər / Ramiz Rövşən // Hər şairdən beş şeir. – Bakı : Yazıçı, 1993. – S. 118-123.

6. 3. DÖVRİ MƏTBUATDA ÇAP OLUNMUŞ ƏSƏRLƏRİ

15. **Rövşən, R.** “Ağıllara”dan ; Neylədiniz : Şeirlər // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1976. – 17 yanvar. – S.10.

16. **Rövşən, R.** Ay işığı ; Başı kəsik gözəl kötük ; Yıxılıram ; Bir az uzun çəkdi ömrüm deyəsən ; Astar üzünə ; Addım ; Kim bilir ; Göy üzü daş saxlamaz ; Ağrı ; Doğulma : Şeirlər // Azərbaycan. – 1980. - № 9. – Sentyabr. – S. 109-119.
17. **Rövşən, R.** Ayrılıq : Şeir // Yeni Azərbaycan. – 2010. – 6 mart. – S. 11.
18. **Rövşən, R.** Ayrılıq ; İlan balası ; Sərçə ; Bu evin kişisi : Şeirlər // Ulduz. – 1985. - № 11.- Noyabr. – S. 36-39.
19. **Rövşən, R.** Bir səhər yuxudan durub ; Dünya qəfil işıqlansa ; Kim deyir yuxuda ölmək asandı ; Ayrılıq ; İlan balası ; Qədrimi bilmədi bu adam mənim... : Şeirlər // Ədalət. – 2014. – 21 iyun. – S. 13.
20. **Rövşən, R.** Burax gedim ay işığı : Şair R. Rövşənlə “Azərbaycan” jurnalına müsahibəsi // Azərbaycan. – 1980. - № 9. – Sentyabr. – S. 107-109.
21. **Rövşən, R.** Daş : Povest – Pritca // Azərbaycan. – 1979. - № 10. – Oktyabr. – S. 9-64.
22. **Rövşən, R.** Dəli ; Bütün dostlar sağ ola kaş ; Çox dostların döndü üzü ; Şükür ; Gilənar çiçəkleyir ; Ocaq ; Mən ki baxtımdan küsmədim ; Kölgə düşür ; Nərdivan : Şeirlər // Xəzər. – 1990. - № 1. – Yanvar-mart. – S. 110-118.
23. **Rövşən, R.** Dünyaya çoxdan baxıram : Şeir // Yaddaş. – 2007. – 21 iyun. – S.15.
24. **Rövşən, R.** Elə-beləcə : Şeir // Ədəbiyyat qəzeti. – 1972. – 19 fevral. – S. 7.
25. **Rövşən, R.** Elə-beləcə ...: Şeir // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1972. – 10 fevral. – S. 6.
26. **Rövşən, R.** Qapı ; Şeirlər // Azərbaycan. – 1978. - № 9.

- Sentyabr. – S. 143-149.
27. **Rövşən, R.** Qayıq ; Daş ; Gəmi ; Kəpənək qanadları ; Dünya mənə tanış gəlir ; Ulduzlu göylərin altından keçdim : Şeirlər // Qobustan. – 1973. - № 2. – Aprel-iyun. – S. 90.
28. **Rövşən, R.** Qoy heç kəs bilməsin... : Şeir // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 13 fevral. – S. 1.
29. **Rövşən, R.** Ləyaqət dərsi : Qulu Məhərrəmov haqqında // 525-ci qəzet. - 2014. - 6 dekabr. - S. 22. (e.n.)
30. **Ramiz Rövşən deyərdi:** "Mən sonuncu kentavram" // Ədalət. – 2011. – 11 yanvar. –S. 5. (e. n.)
31. **Rövşən, R.** "Mən şair işləmirəm" : Şairin APA-ya eksklüziv müsahibəsi // Ədəbiyyat qəzeti. – 2007. – 19 yanvar. – S. 5.
32. **Rövşən, R.** M. Hadinin xatirəsinə : Şeir // Yeni Azərbaycan. – 2002. – 14 iyun. – S.7.
33. **Rövşən, R.** Məhəbbət oyunu : Şeirlər // Ədalət. – 2007. – 20 mart. – S.5.
34. **Rövşən, R.** Mühəribə əleyhinə ən gözəl nümunələr bizim poeziyamızdır : Tanınmış şairin APA-nı nümayəndəsinə verdiyi müsahibə // Ədalət. – 2008. – 14 mart. – S. 8.
35. **Rövşən, R.** Nəfəs ; Özümü sevə bilmirəm; Çığırtı ; Ləl; Köhnə sözlər ; Oğlumun gözləri ; Ümidim yox bir adama; Yıxılır ; Dünyaya çoxdan baxıram ; Əyildim, sulara baxdım : Şeirlər // Azərbaycan. – 1992. – 25 noyabr.
36. **Rövşən, R.** Nəfəs : Şeir // Ədəbiyyat qəzeti. – 1991. – 18 oktyabr. – S. 8.

37. **Rövşən, R.** Ölü dəniz ; Çarmıxdakı İsa : Şeirlər // Ədalət. – 2006. – 15 dekabr. – S. 13.
38. **Rövşən, R.** Sadə həqiqət : Şair Əbülfət Mədətoğlu haqqında // Ədalət. – 2008. – 15 noyabr. – S. 9.
39. **Rövşən, R.** Səməd Vurğun 20 il də yaşasaydı : Görkəmli şair Səməd Vurğun haqqında // 525-ci qəzet. - 2016. - 16 aprel. - S. 19; 22 (e.n.)
40. **Rövşən, R.** Səsin gəlsin : Nizaməddin Şəmsizadə haqqında // 525-ci qəzet. - 2014. - 27 dekabr. - S. 26. (e.n.)
41. **Rövşən, R.** Sözlər : Şeir Elçinə həsr olunub // 525-ci qəzet. - 2013. - 27 aprel. - S.16. (e.n.)
42. **Rövşən, R.** Sözüün tozunu alanda : Şairin "Pəncərə" jurnalına müsahibəsi // Pəncərə. – 2010. - № 23. – İyun. – S. 78-83.
43. **Tabut :** Ramiz Rövşən Aydın Məmmədovun xatirəsinə yazdığı şeir // 525. – 2014. – 11 yanvar. – S. 19. (e. n.)
44. **Rövşən, R.** Tanıyır ; Çarmıxdakı İsa ; Sevgi məktubu kimi : Şeirlər // Mədəniyyət. – 2006. – 15 dekabr. – S. 7.
45. **Rövşən, R.** Üç yarpaqdan biri : Vaqif Səmədoğlunun xatirəsinə // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 7 mart. – S.4.
46. **Rövşən, R.** Yağış yuyur, gün qurudur ; İçindən yıxılır adam ; Bağışla ; Dərd ; Bu ağac ; Analar aldatdı bizi ; Bu güzgüyə bir vaxt qoşa baxardıq ; Gedək biz olmayan yerə ; Dünya qəfil işıqlansa : Şeirlər // Ədalət. – 2015. – 11 aprel. – S. 13.
47. **Rövşən, R.** Yaşamaq və yaratmaq : Əli İldırımoglu haqqında // 525 qəzet. – 2014. – 11 yanvar. – S. 19. (e. n.)

48. **Rövşən, R.** Yavaş-yavaş sevdim səni : Gəlin açın yumruğumu ; Bir xəfifcə külək əsdi ; Nə hirsle oxuyur bu quş ; Darıxır ; Bir səhər yuxudan durub...; Gedək biz olmayan yerə ; Dünya qəfil işıqlansa ; Dünya mənə tanış gəlir : Şeirlər // Ədalət. – 2016. – 16 yanvar. – S. 14.

VII
RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA

7. 1. KİTABLARDA

49. **Ramiz Rövşən (1946)** : Şairin həyatı haqqında / Azərbaycan sovet yazıçıları. – Bakı : Yazıçı, 1987. – S. 462.
50. **Cahangir, Ə.** Devrimdən doğulanlar : Şair Ramiz Rövşənin poeziyası haqqında / Cahangir Ə. Kim yatmış, kim oyaq?. – Bakı : Yazıçı, 2012. – S. 376-381.
51. **Elçin.** Müasir tənqidimiz. Vəziyyət və vəzifələr : Şair Ramiz Rövşənin yaradıcılığı haqqında / Elçin. Tənqid və ədəbiyyatımızın problemləri. – Bakı : Yazıçı, 1981. – S. 34.
52. **Nəsr** : R. Rövşənin “Daş povesti haqqında / Ədəbi proses-79. – Bakı : Elm, 1983. – S. 81-85.
53. **Ramiz Rövşən (1946)** : Həyatı haqqında / Əhmədov T. Azərbaycan yazıçıları (XX-XXI yüzillikdə). – Bakı : “Nurlar” Nəşriyyatı – Poliqrafiya Mərkəzi, 2011. – S. 767-768.
54. **Ramiz Rövşən (1946)** : Həyatı haqqında / Əhmədov T. XX əsr Azərbaycan yazıçıları. – Bakı : “Nurlar” Nəşriyyatı – Poliqrafiya Mərkəzi, 2004. – S. 723.
55. **Hüseynov, A.** Bədii idrakın üfüqləri : Ramiz Rövşənin yaradıcılığı və “Daş” povesti haqqında / A. Hüseynov. Sənət meyarı. – Bakı : Yazıçı, 1986. – S. 73-87.
56. **Mehdizadə, İ.** Açarı cibimdə olan mücrü : Şair Ramiz Rövşən haqqında xatirələri / Mehdizadə İ. Karvanın sarvanı. – Bakı : Qarabağ nəşriyyatı, - 2008. – S. 214-219.

57. **Məmmədov, A.** Şeirdən gələn notlar : Şair Ramiz Rövşənin hekayələri haqqında / Məmmədov A. Sözüümüz eşidilənədək. – Bakı : Yazıçı, 1988. – S. 77-92.
58. **Cəfərli, Ə.** Sözüün sehri : Şair Ramiz Rövşənin yaradıcılığı haqqında // Rövşən R. Gedək biz olmayan yerə. – Bakı : Çıraq, 2006. – S. 3-4.
59. **Vəliyev, K.** Özün öz yolunsan ... : Ramiz Rövşənin yaradıcılığı haqqında // Rövşən R. Göy üzü daş saxlamaz. – Bakı : Yazıçı, 1987. – S. 5-8.
60. **Rza, R.** Ramiz Rövşən : Şair Ramiz Rövşənin yaradıcılığı haqqında / Rza R. Seçilmiş əsərləri. 5 cildə. C. V. – Bakı : “Öndər” nəşriyyatı, 2005. – S. 258-261.
61. **Ramiz Rövşən (15. 12. Bakı - 1946)** : Həyatı haqqında / Varlıq ensiklopedik toplu. – Bakı : “Zaman”, 1998. – S. 259.

7. 2. DÖVRİ MƏTBUATDA

62. **Qasımzadə, Q.** “Azərbaycan” jurnalının baş redaktoru İntiqam Qasımzadəyə : “Azərbaycan” jurnalında xalq şairi S. Vurğunun 110 illiyi münasibətilə şair R. Rövşənə ünvanlanan yeddi sualın yeddi cavabına müəllifin fikirləri // Ədəbiyyat qəzeti. – 2016. – 9 aprel. – S. 3.
63. **Qasımzadə, İ.** Səməd Vurğun 20 il də yaşasaydı...: Ramiz Rövşənle görkəmli şair S. Vurğun haqqında müsahibə // Azərbaycan. – 2016. - № 3. – Mart. – S. 3-8.
64. **Əliyev, R.** Əbədi ömür qazanmış şair : Ramiz Rövşən haqqında // Təzadlar. – 2015. – 15 dekabr. – S. 8.

65. **Cəfərov, N.** Ramiz Rövşən və ya bir üslubun suqgestiyası // 525-ci qəzet. - 2015. - 3 oktyabr. - S. 19. (e.n.)
66. **Akimova, E.** Müasir poeziyada çöküş fəlsəfəsi : V. Səmədoğlu, R. Rövşən və V.B. Ödərin yaradıcılığı əsasında // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 7 mart. – S. 4-5.
67. **Hüseynoğlu, S.** Şeir müəllifindən ayrı öz taleyini yaşayır : Görkəmli şair Ramiz Rövşənle müsahibə // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 13 fevral. – S. 16-17.
68. **Məmməd, Z.** Kölgə obrazı : Şair Ramiz Rövşənin yaradıcılığı haqqında // Ədalət. – 2014. – 15 noyabr. – S. 12 ; - 22 noyabr. – S. 12 ; - 29 noyabr. – S. 12.
69. **Rüstəm, X.** Öz xalqımın gələcəyi ilə bağlı bütün gözəl arzularımı qardaş özbək xalqına ünvanlayıram : Görkəmli şair R. Rövşənle müsahibə // Ədalət. – 2014. – 26 iyul. – S. 9.
70. **Güləyə.** “Günlər yarpaq kimi qopur ömürdən” : Şair Ramiz Rövşənin yaradıcılığı haqqında // Kaspi. – 2014. – 26 aprel. – S. 24.
71. **Ramiz Rövşənə “Türk dünyası elm, mədəniyyət və sənət mükafatı” verildi** // Ədalət. – 2014. – 28 mart. – S. 8.
72. **Aytel, İ.** Ramiz Rövşən nəsrini // Ədalət. – 2014. – 22 yanvar. – S. 5.
73. **Əzimova, T.** Ramiz Rövşən poeziyanın saf havasıdır : Şair Mahir N Qarayevlə Ramiz Rövşən poeziyası haqqında müsahibə // Ədalət. – 2013. – 20 iyul. – S. 6-11.
74. **İsfəndiyarqızı, N.** Ocaq başına yığışan kimi : Şair Ramiz Rövşənle müsahibə // Kaspi. – 2013. – 20-22

- aprel. – S. 16, 21.
75. **Yusifli, Ç.** Bir şeirin dedikləri : Ramiz Rövşən haqqında // 525-ci qəzet. - 2013. - 21 dekabr. - S. 19. (e.n.)
76. **Ramiz Rövşənle görüş keçirildi** : Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin “Natəvan” klubunda tanınmış şair Ramiz Rövşənle keçirilən görüş haqqında // Kaspı. – 2011. – 31 dekabr. – 8 yanvar. – S. 1.
77. **Babullaoglu, S.** Yazdığı sevdiren və öyrədən Ramiz Rövşən // 525-ci qəzet. -2011. - 15 dekabr. - S. 6; 7. (e.n.)
78. **Mürvətqızı, S.** “Yaşamaq” dərgisinin yeni sayı Ramiz Rövşənə həsr olunub // 525 -ci qəzet. - 2009. – 23 aprel. - S. 7. (e.n.)
79. **Abdulla, K.** Ramiz Rövşəninin nöqtəsi : Şair Ramiz Rövşən haqqında // Ədalət. – 2008. – 6 sentyabr. – S. 12
80. **Hacıyev, T.** Ramiz Rövşən haqqında gecikmiş iki kəlmə sözü : Şair R. Rövşən yaradıcılığı haqqında // Ədəbiyyat qəzeti. – 2007. – 9 noyabr. – S. 3-4.
81. **Məmməd, İ.** Ramiz Rövşənə açıq məktub // Yaddaş. – 2007. - S. 15.
82. **Ramiz Rövşəninin ssenarisi ekranlarda** : Tanınmış şair R. Rövşəninin “Qala” əsərinin ssenarisi əsasında Şamil Nəcəfzadənin çəkəcəyi film haqqında // Kaspı. – 2007. – 12 aprel. – S. 17.
83. **Yusifli, C.** Filoloji fantaziya : Ramiz Rövşən yaradıcılığı poetik sistem kimi // Yaddaş. – 2007. – 1 mart. – S. 15.
84. **Yusifli, C.** Ramiz Rövşən orbiti : Şair Ramiz Rövşəninin 60 yaşı münasibətilə yazı // Azərbaycan. – 2006. - № 12. - Dekabr. – S. 62-71.
85. **Yusifli, C.** Dil davası : Şair Ramiz Rövşəninin yaradıcılığı haqqında // Ulduz. – 2006. - № 12. - Dekabr. – S. 11-17.
86. **Mədətoğlu, Ə.** “Biz təkcə coğrafi yox, həm də mənəvi ərazilərimizdən də itirmişik : Şair Ramiz Rövşənle müsahibə // Ədalət. – 2006. – 29 dekabr. – S. 11.
87. **Mədətoğlu, Ə.** Bir həftənin işığı : AYB-in Natəvan adına klubda şair Ramiz Rövşəninin anadan olmasının 60 illiyinə həsr olunmuş tədbir haqqında // Ədalət. – 2006. – 27 dekabr. – S. 10.
88. **Mən getdim, sizə qaldı söz** : Görkəmli şair Ramiz Rövşən haqqında // Mədəniyyət. – 2006. – 15 dekabr. – S. 7.
89. **Füzulinin qəm şamı** : Şair Ramiz Rövşən haqqında // Ədalət. – 2006. – 15 dekabr. – S. 7.
90. **Mədətoğlu, Ə.** Yaxşı ki, göy üzü daş saxlayır : Şair Ramiz Rövşən haqqında // Ədalət. – 2006. – 15 dekabr. – S. 13.
91. **Anar.** Rövşən-işıqlı deməkdir : Görkəmli şair Ramiz Rövşən haqqında // Ədəbiyyat qəzeti. – 2006. – 15 dekabr. – S. 3.
92. **Musayeva, İ.** Tanrıdan gələn səslər... : Ramiz Rövşəninin şeirləri haqqında // Azərbaycan. – 2002. - № 7. İyul. – S. 164-175.
93. **Ağayar, Ş., Cəfərli, E.** Özünü təsdiq etmək kimisə inkar etmək deyil : Şair Ramiz Rövşənle müsahibə // Yeni Azərbaycan. – 2000. – 25 aprel. – S. 10.
94. **Ağayar, Ş.** Sözüün tozunu alan şairlə söz barədə söhbət : Tanınmış şair Ramiz Rövşənle müsahibə // Yeni Azərbaycan. – 2001. – 21 sentyabr. – S. 16.

95. **Ağayar, Ş., Cəfərli, E.** Şairlər gələcəyi görmür, sadəcə gələcəyi hiss edirlər : Şair Ramiz Rövşənlə müsahibə // Yeni Azərbaycan. – 2000. – 27 aprel. – S. 10.
96. **Yusifli, V.** Poeziyamızın Ramiz Rövşən günü : Ramiz Rövşən – 50 // Ulduz. – 1997. - № 1. – Yanvar. – S. 29-33.
97. **Nərimanoğlu, K. V.** Sözü Məcnunu : Şair Ramiz Rövşən haqqında // Ədalət. – 1996. – 14 dekabr. – S. 4.
98. **Mustafa, N.** Göy üzü daş saxlamır : Şair Ramiz Rövşənin yaradıcılığından yaranan esse montaj // Qobustan. – 1990. - № 4. – Oktyabr-dekabr. – S. 50-54.
99. **Mehdiyev, N.** Bədii obrazın bilməcələri : Şair Ramiz Rövşənin “Daş” povesti haqqında // Azərbaycan. – 1990. - № 4. – Aprel. – S. 184.
100. **Məmmədov, A.** “Hər kəs elə öz adının ...” : Şair Ramiz Rövşənin “Göy üzü daş saxlamaz” şeirlər kitabı haqqında // Azərbaycan. – 1989. - № 5. – May. - S. – 178-181.
101. **Məcədov, R.** Nə yaxşı tapdım özümü : Şair Ramiz Rövşən “ Göy üzü daş saxlamaz” şeirlər kitabı haqqında // Ulduz. – 1988. - № 10. – Oktyabr. – S. 70-73.
102. **Araz, M.** Göy üzündə daş nə gəzir : Şair Ramiz Rövşənin “Göy üzü daş saxlamaz” adlı şeirlər kitabı haqqında // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1987. – 14 avqust. – S.6.
103. **Abdullayev, K.** Yaşanmamış həyatın ilğımı : Şair Ramiz Rövşənin “Daş” povesti haqqında // Azərbaycan. – 1984. - № 12. – Dekabr. – S. 161.
104. **Mehdiyev, N.** Bədii əsər modellər kompleksi kimi : Şair

- Ramiz Rövşənin “Hərə gördüyünü görür” hekayəsi haqqında // Qobustan. – 1982. - № 3. – İyul-sentyabr. – S. 27.
105. **Hüseynov, A.** Gənc nasirlərin yaradıcılığı barədə qeydlər : Şair Ramiz Rövşənin “Daş” povesti haqqında // Azərbaycan. – 1980. - № 11. – Noyabr. – S. 184-189.
106. **Aydın.** Ramiz Rövşən. Şeirdən gələn notlar : Şair Ramiz Rövşənin hekayələri haqqında // Azərbaycan. – 1979. - № 5. – May. – S. 185-192.
107. **Elcanlı, S.** Dünyanın nəğməli günləri : Ramiz Rövşənin “Belə-belə işlər” adlı hekayəsi haqqında // Azərbaycan. – 1978. - № 8. – Avqust. – 191- 192.

VIII

RAMİZ RÖVŞƏNƏ HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏR

8. 1. KİTABLARDA

108. **Bəhmənli, V.** Sözünl dualı köynəyi : Şeir / Bəhmənli V. Poeziya. - 1. – Bakı : Avrasiya Press, 2006. – S. 338-339.
109. **Şənol, Ş.** Söz və sözdən öncə : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub / Şənol Ş. ... Aranızdakı bir mələk. – Bakı : Yazıçı, 2012. – S. 101-102.
110. **Tahir, S.** Ağıllı : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub / Tahir S. Seçilmiş əsərləri. – Bakı : Şərq-Qərb, 2005. – S. 158-159.

8. 2. DÖVRİ MƏTBUATDA

111. **Qurbanov, S.** Gedək biz olmayan yerə : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. - 14 mart. – S. 8.
112. **Kərəm, R.** Mən sözdən asıldım : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Ulduz. – 2011. - № 3. – Mart. – S. 60.
113. **İncəyurd, R.** Sonuncu dua : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Ulduz. – 2010. - № 7. – İyul. – S. 46-47.
114. **Ayxan, X.** Ağlayar dirimiz : Şeir şair Ramiz Rövşənə həsr olunub // Ulduz. – 2010. - № 5. – May. – S. 30.
115. **Mədətoğlu, Ə.** Ramiz Rövşənə : Şeir // Azərbaycan. – 2010. - № 3. – Mart. – S. 114-115.
116. **Məsim, E.** Ölümə nəğmə : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Ulduz. – 2010. - № 2. – Fevral. – S. 59.
117. **Tərİan.** Budu, bu : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Azərbaycan. – 2008. - № 1. – Yanvar. – S. 168.

118. **Bəhmənli, V.** Diş : Şeir // Azərbaycan. – 2003. - № 7. – İyul. – S. 119.
119. **Xəzər, S.** Kölgə : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Ulduz. – 1998. - № 1-2. – Yanvar-fevral. – S. 42.
120. **Behrudi, R.** Özgə bir yol, de, varmı hec : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Azərbaycan. – 1991. - № 9-10.- Sentyabr-oktyabr. – S. 98.
121. **Məhərrəm, A.** Ramiz Rövşənə : Şeir // Qobustan. – 1990. - № 3. – İyul-sentyabr. – S. 93.
122. **Qəzənfəroğlu, F.** Bu yaz gecəsində : Şeir Ramiz Rövşənə həsr olunub // Azərbaycan. – 1983. - № 3. – Mart. – S. 104.

IX ОТ СОСТАВИТЕЛЯ

В этом году исполняется 70 лет со дня рождения поэта, кинодраматурга Рамиз Ровшана. Библиотека им. С. Вургунна составила библиографический указатель под названием «Поэт с философским мышлением», посвященный юбилею поэта.

В целях ознакомления широкой массы читателей с наследием поэта, библиографический указатель охватывает период с 1970 по 2016 года. В библиографический указатель вошли произведения Рамиз Ровшана, основные даты жизни и творчества, высказывания выдающихся личностей о нем, стихи поэта изданные в книгах и периодической печати. В указателе отражена изданная литература, как на азербайджанском, так и на русском языках.

В целях облегчения пользования библиографическим указателем, в конце пособия предоставляется список произведений автора и материалы о нем в алфавитном порядке.

Библиографический указатель предназначен для пользования учителям, студентам, библиотекарям и широкой массы читателей.

X «Поэт с философским мышлением»

Жизнь и творчество Рамиза Ровшана

Я иду-и путь за мной идет,
Я молчу- и слово мне поет,
Я гляжу - взор мой узнает...
Этот мир мне кажется знакомым.

Рамиз Ровшан

Рамиз Ровшан является ярчайшим представителем азербайджанской поэзии 70-х годов прошлого века. Поэт привнес в азербайджанское стихотворение новое веяние, дыхание.

Рамиз Ровшан родился 15-го декабря 1946 года в Бакинской деревне Амирджаны. Получил образование в средней школе № 208 Сураханского района. Окончил филологический факультет Азербайджанского государственного университета (1964-1978), высшие сценарные курсы в Москве (1976-1978). Работал в киностудии «Азербайджанфилм» им. Джафара Джаббарлы, редактором в студии сатирического журнала «Мозалан» (азерб. «Mozalan») (1971), сценаристом в сценарной мастерской киностудии (1974-1975), был членом сценарной редакции (1979-1987), главным редактором киностудии (1987-1992). С 1992-го года является главным консультантом Центра переводов Азербайджана.

Перевел стихи и поэмы таких известных русских поэтов как В. Маяковский, С. Есенин, А. Блок, М. Цветаева, А. Ахматова на азербайджанский язык.

На основе сценариев Рамиза Ровшана снято большое количество художественных и документальных

фильмов. Стихи и рассказы были переведены на многие языки народов бывшего СССР, изданы в США, Германии, Англии, Франции, Польше, Болгарии, Турции, Иране.

Рамиз Ровшан – член правления союза Писателей Азербайджана и член Совета Прессы Азербайджана.

**XI
ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ТВОРЧЕСТВА РАМИЗ
РОВШАНА**

1946-15 декабря	В селе Амирджан г. Баку родился Алиев Рамиз Мамедали оглы
1964-1969	Закончил филологический факультет Азербайджанского Государственного Университета
1970	Была издана книга «Песня дождя»
1971	Работал редактором в студии сатирического журнала «Мозалан» на киностудии «Азербайджанфильм» им. Дж. Джаббарлы.
1973-1974	Является автором песен к художественным фильмам «Почему плачет облако», «Ханым Пыспыса и мышь»
1974-1975	Работал сценаристом в сценической мастерской Киностудии
1976-1978	Закончил Высшие сценаристические курсы в Москве
1981	Был избран членом Совета директоров Союза Писателей Азербайджана
1981	Являлся автором полнометражного фильма «Дед моего прадеда»

- 1982-1983** Является автором песен к художественным фильмам «Дороги мучений» и «Хочу жениться»
- 1985** Был снят телевизионный фильм «Три листа чинара» о Рамиз Ровшане»
- 1986-1987** Является автором полнометражного художественного фильма «Городской жнец» и «Боль молочного зуба»
- 1987** Издается книга стихов под названием «Небеса не держат камни»
- 1987** Был снят телевизионный фильм о поэте под названием «Месяц отпусти меня»
- 1987-1992** Становится главным редактором киностудии «Азербайджан»
- 1992** Работает в Центре по Переводам, переводит стихи и поэму С. Есенина «Черный человек», стихи А.Блока, фрагменты из поэмы В. Маяковского «Облако в штанах» и др. произведения.
- 1993** Был снят фильм о Рамиз Ровшане под названием «Боль»
- 1999** Издается книга под названием «Крылья бабочки»
- 2001-2002** Стал автором песен к художественным

- 2006** Издательство «Чыраг» выпускает книгу поэта «Поедем туда где нас нет»
- 2008** В Турции издается книга поэта «Всем книгам – книга: поэзия-проза-эссе»
- 2009** В Иране издается книга «Песня дождя»
- 2009** Издательство «Мутарджим» выпускает книгу поэта «Как письма любви»
- 2014** Рамиз Ровшан удостоен премии «Науки, культуры и искусства Тюркского мира»

XII

**ПРОИЗВЕДЕНИЕ РАМИЗА РОВШАНА
ИЗДАНИЕ В СБОРНИКАХ**

123. **В дождливый полдень** : Такие вот дела ... :
Рассказы / Пер. Э. Ахундовой // Молодая проза
Азербайджана. – Б. : Язычы, 1985. – С. 6-16.
124. **Год избиения песен** : Из стихов про бабушки Зибу ;
Ночная сказка ; Сказка о слезах ; Рождение цветов ;
Камень ; Под звездным небом ; Этот мир... : Стихи /
Пер. И. Тарасичевича // Молодая поэзия
Азербайджана. – Б.: Язычы, 1986. – С. 88-95.
125. **Камен** : Крылья мотылька ; Кораблик ; Этот мир ... :
Стихи / Пер. В. Портнова // Родные тропы. – Б.:
Азернешр, 1977. – С. 120-121.
126. **Последний окоп** : Стихи / Перевод В. Портнова //
Антология современных азербайджанских поэтов. –
М. : ИПО «У Никитских ворот», 2009. – С. 128-129.
127. **Стихи** / Пер. Д. Герекмезли // Новейшая
азербайджанская литература. – В 2-х томах. Т. 1. –
Б. : Мутарджим, 2014. – С. 12-15.

XIII

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

13. 1. RAMİZ RÖVŞƏNİN ƏSƏRLƏRİNİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ

- Addım 16**
“Ağılara”dan 15
Ağlama 8
Ağrı 14, 16
Analar aldatdı bizi 46
Anam 10
Astar üzünə 16
Ay işığı 16
Ayrılıq 17, 18, 19
Bağışla 46
Başı kəsik gözəl kötük 16
Bayatılı qoşma 6
Belə bir filmi yalnız özündən arxayın olanxalq çəkə bilər 7
Bənövşə nənə 8
Bətnində körpəmi gəzdirən qadın 8
Bir az uzun çəkdi ömrüm deyəsən 16
Bir xəfifcə külək əsdi 48
Bir səhər yuxudan durub 19, 48
Bir yağışlı nəğmə 1
Bizi 8, 10, 11
Bu ağac 46
Bu evin kişisi 18
Bu güzgüyə bir vaxt qoşa baxardıq 46
Burax gedim ay işığı 20
Bütün dostlar sağ ola kaş 22
Çarmıxdakı İsa 9, 37, 44
Çərpələng uçuran bir uşaq kimi 9
Çığırtı 35
Çox dostların döndü üzü 22
Daha 10, 11
Darıxır 48
Daş 21, 27
Daş çatmadı bu divara 13

Dəli 22
Dərd 46
Dərdimi danışdım suya 14
Doğulma 16
Dünya qəfil işıqlansa 19, 46, 48
Dünya mənə tanış gəlir 10, 11, 27, 48
Dünyaya çoxdan baxıram 23, 35
Elə-beləcə 24, 25
Əyildim, sulara baxdım 35
Gedək biz olmayan yerə 2, 46, 48
Gəlin açın yumruğumu 48
Gəmi 27
Gilənar çiçəkləyir 22
Göy üzü daş saxlamaz 3, 4, 5, 14, 16
Həsret 12
Hirs 13
İçindən yıxılır adam 46
İlan balası 14, 18, 19
Kəpənək qanadları 27
Kim bilir 16
Kim deyir yuxuda ölmək asandı 19
Köhnə sözlər 35
Kölgə düşür 22
Qapı 26
Qarabağ gözəli 12
Qayıq 27
Qədrimi bilmədi bu adam mənim 19
Qoy heç kəs bilməsin 13, 28
Qoy heç kəs bilməsin 28
Lal 9
Ləl 35
Ləyaqət dərsi 29
M. Hadinin xatirəsinə 32
Məhəbbət oyunu 33
Mən ki baxtımdan küsmədim 22
Mən sonuncu kentavram 30
Mən şair işləmirəm 31
Müharibə əleyhinə ən gözəl nümunələr

bizim poeziyamızdır 34
Neylədiniz 15
Nə hirsle oxuyur bu quş 48
Nəfəs 35, 36
Nərdivan 22
Ocaq 22
Oğlumun gözləri 35
Ölü dəniz 37
Özümü sevə bilmirəm 35
Sadə həqiqət 38
Sevgi məktubu kimi 13, 44
Səməd Vurğun 20 il də yaşasaydı 39
Sərçə 18
Səsin gəlsin 40
Sözlər 41
Sözün tozunu alanda 43
Şükür 22
Tabut 42
Tanıyır 44
Ulduzlu göylərin altından keçdim 27
Üç yarpaqdan biri 45
Ümidim yox bir adama 35
Yağış yuyur, gün qurudur 46
Yaşamaq və yaratmaq 47
Yavaş-yavaş sevdim səni 48
Yıxılır 35
Yıxılıram 14, 16

13. 2. RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA ƏSƏR YAZAN
MÜƏLLİFLƏRİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ

Abdulla, K. 79
Abdullayev, K. 103
Ağayar, Ş. 93, 94, 95
Akimova, E. 66
Anar. 91
Araz, M. 102
Aydın. 106

Aytel, İ. 72
 Babullaoglu, S. 77
 Cahangir, Ə. 50
 Cəfərli, Ə. 58
 Cəfərov, N. 65
 Elcanlı, S. 107
 Elçin. 51
 Əliyev, R. 64
 Əzimova, T. 73
 Gülayə. 70
 Hacıyev, T. 80
 Hüseynoğlu, S. 67
 Hüseynov, A. 55, 105
 İsfəndiyarqızı, N. 74
 Qasımzadə, İ. 63
 Qasımzadə, Q. 62
 Mehdiyev, N. 99, 104
 Mehdizadə, İ. 56
 Məcidov, R. 101
 Mədətoğlu, Ə. 86, 87, 90
 Məmməd, İ. 81
 Məmməd, Z. 68
 Məmmədov, A. 57, 100
 Musayeva, İ. 92
 Mustafa, N. 98
 Mürvətqızı, S. 78
 Nərimanoğlu, K. V. 97
 Rüstəm, X. 69
 Rza, R. 60
 Vəliyev, K. 59
 Yusifli, Ç. 75, 83, 84, 85
 Yusifli, V. 96

**13. 3. RAMİZ RÖVŞƏN HAQQINDA YAZILAN
 ƏSƏRLƏRİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ**

Açarı cibimdə olan mücrü 56
 “Azərbaycan” jurnalının baş redaktoru

İntiqam Qasımzadəyə 62
 Bədii əsər modellər kompleksi kimi 104
 Bədii idrakın üfüqləri 55
 Bədii obrazın bilməçələri 99
 Bir həftənin işığı 87
 Bir şeirin dedikləri 75
 Biz təkcə coğrafi yox, həm də mənəvi
 ərazilərimizdən də itirmişik 86
 Devrimdən doğulanlar 50
 Dil davası 85
 Dünyanın nəğməli günləri 107
 Əbədi ömür qazanmış şair 64
 Filoloji fantaziya 83
 Füzulinin qəm şamı 89
 Gənc nasirlərin yaradıcılığı barədə qeydlər 105
 Göy üzü daş saxlamır 98
 Göy üzündə daş nə gəzir 102
 Günlər yarpaq kimi qopur ömürdən” 70
 “Hər kəs elə öz adının ...” 100
 Kölgə obrazı 68
 Mən getdim, sizə qaldı söz 88
 Müasir poeziyada çöküş fəlsəfəsi 66
 Müasir tənqidimiz 51
 Nə yaxşı tapdım özümü 101
 Nəsr 52
 Ocaq başına yığışan kimi 74
 Öz xalqımın gələcəyi ilə bağlı bütün gözəl arzularımı
 qardaş özbək xalqına ünvanlayıram 69
 Özün öz yolunsan 59
 Özünü təsdiq etmək kimisə inkar etmək deyil 93
 Poeziyamızın Ramiz Rövşən günü 96
 Ramiz Rövşən (15. 12. Bakı - 1946) 61
 Ramiz Rövşən (1946) 49, 53, 54
 Ramiz Rövşən 60, 106
 Ramiz Rövşən haqqında gecikmiş iki kəlmə sözüm 80
 Ramiz Rövşən nəsrinə 72
 Ramiz Rövşən orbiti 84
 Ramiz Rövşən poeziyanın saf havasıdır 73

Ramiz Rövşən və ya bir üslubun suqquestiyası	65
Ramiz Rövşənə “Türk dünyası elm, mədəniyyət və sənət mükafatı” verildi	71
Ramiz Rövşənə açıq məktub	81
Ramiz Rövşənin nöqtəsi	79
Ramiz Rövşənin ssenarisi ekranlarda	82
Ramiz Rövşənlə görüş keçirildi	76
Rövşən-işıqlı deməkdir	91
Səməd Vurğun 20 il də yaşasaydı	63
Sözün Məcnunu	97
Sözün sehri	58
Sözün tozunu alan şairlə söz barədə söhbət	94
Şairlər gələcəyi görmür, sadəcə gələcəyi hiss edirlər	95
Şeir müəllifindən ayrı öz taleyini yaşayır	67
Şeirdən gələn notlar	57
Tanrıdan gələn səslər	92
Yaxşı ki, göy üzü daş saxlayır	90
“Yaşamaq” dərgisinin yeni sayı Ramiz Rövşənə həsr olunub	78
Yaşanmamış həyatın ilğımı	103
Yazmağı sevdiren və öyrədən Ramiz Rövşən	77

13. 4. RAMİZ RÖVŞƏNƏ HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏRİN MÜƏLLİFLƏRİNİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ

Ayxan, X.	114
Behrudi, R.	120
Bəhmənli, V.	108, 118
Xəzər, S.	119
İncəyurd, R.	113
Kərəm, R.	112
Qəzənfəroğlu, F.	122
Qurbanov, S.	111
Mədətoğlu, Ə.	115
Məhərrəm, A.	121
Məsim, E.	116
Şənol, Ş.	109
Tahir, S.	110

Tər lan. 117

13. 5. RAMİZ RÖVŞƏNƏ HƏSR OLUNMUŞ ŞEİRLƏRİN ƏLİFBƏ GÖSTƏRİCİSİ

Ağıllı	110
Ağlayar dirimiz	114
Bu yaz gecəsində	122
Budu, bu	117
Diş	118
Gedək biz olmayan yerə	111
Kölgə	119
Mən sözdən asıldım	112
Ölümə nəgmə	116
Özgə bir yol, de, varmı hec	120
Ramiz Rövşənə	115, 121
Sonuncu dua	113
Söz və sözdən öncə	109
Sözün dualı köynəyi	108

XIV. ВСПОМАГАТЕЛЬНЫЕ УКАЗАТЕЛИ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

14 . 1. АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ПРОИЗВЕДЕНИЙ РАМИЗ РОВШАНА

В дождливый полдень	123
Год избиения песен	124
Камен	125
Последний окоп	126
Стихи	127